

KEMENES ALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.

Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4

korona, negyedévre 2 korona.

Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felölös szerkesztő és kiadó:

DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Czellődmőkön, ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzületek.

A munkapiac helyzete és kilátásai.

A háború állapotából a békegazdaságra való átmenet nagy problémájának megoldása körül jelentékeny szereppel bír az a kérdés: miképpen alakul a munkapiac helyzete, milyen munkügyi viszonyok fogják megkönynyíteni vagy gátolni az ipari rekonstrukciót. Erre a kérdésre ma még nem lehet választ adni; inkább sejtésekre és találgatásokra vagyunk utalva. A munkapiac várható helyzetének képe még körvonalaliban sem bontakozik ki a bizonytalanság homályából. Csak egyet tudunk: a jelenlegi háborús munkaviszonyok annyira rosszak és tarthatlanok, hogy azoknak egészségesebb alakulása nélkül aligha fogjuk az ipar cselekvőképességét a kívánt arányokban és óhajtott rövidebb időn belül helyreállíthatni.

A háború alatt a munkások bérigényei szertelenül megnövekedtek. Úgy a munka folytatására kötelezett ipartelepeken, mint a szabad üzemekben, hihetetlen mértékben, úgyszólván hetről-hettre fokozódtak a bérkövetelések. Jelszó

a drágaság, amely aztán a bércsavarujabb és ujjabb szorítását eredményezi. A munkaadók az egész vonalon elismerték kezdetül fogva, hogy a megélhetési szükségletek árának háborús emelkedése mellett a békebeli munkabérek fenn nem tarthatók, emelték is munkásaik keresetét addig a mértékig, amíg azt a termelés feltételei megengedték.

Azokat a folytonosan ismétlődő bérköveteléseket azonban, amelyekkel most már szemben állanak, s amelyeket különösen a katonai felügyelet alá helyezett üzemekben a panaszbizottságot megállapítják, s amelyek így a szabad üzemekre is irányadókká válnak, nem lehetnek képesek sokáig kielégíteni az ipar meghibulásának veszélye nélkül.

Annál kevésbé lehetséges ez, mert a munkabér kérdések rendezésénél felülkerekedett egyoldalúság szinte teljesen kizárja a produktív ipari termelést.

A helyzet ugyanis az, hogy ma a munkások egyetlen program-tételt ismernek: a munkaadónak csak az a feladata, hogy fizessen! Csakis az a kérdés szabályozza a béreket, vajjon nem emelkedett-e az előző héttől fogva

valamely alárendeltebb jelentőségű élelmiszer ára néhány fillérrel, hogy ujjabb béremelés iránt lehessen követelést lámasztani, de jóformán egészen kiesett a mérlegelésből az a fontos szempont, vajjon a munkás az általa követelt, neki megadott vagy megítélt hallatlanul magas bér ellenében produkált-e egyáltalában azzal arányban álló munkát vagy nem?

Úgy a gyáripárban, mint az építő ipárban és a műhelyekben egyaránt nagyon szomorú tapasztalásokat szereztek a munkaadók ebben a részben:

Ma az üzemekben egyáltalában nincs meg a minimális munkateljesítmény sem, és ilyen követelni nem lehet. A fémipari üzemekben pl. megállapították, hogy sokkal magasabb bérek mellett jelentékenyen kisebb a munkaeredmény, mint a háború előtt volt.

Ez a körülmény a termelés drágítására vezet, ami egyébként is túlszaporodott gyártási költségek mellett az ipari tevékenységet krízisbe sodorja, ha valamely fordulat nem következik.

Várható-e ilyen fordulat és milyen lesz az, ma még kérdéses. Az ipari munkaviszonyokkal foglalkozók körében

Tavaszi mezőkön

cimű tárca olvasásakor.

Soha nem láttam, nem is ismerem,
Csak muzsikás szavát hallottam,
Melyet látva, mindjárt megértettem
S éreztem, hogy Magát kerestem.

A Marcal mellett: kérem, nézze csak:
Keresztúrnát, Rigács falu alatt,
Ez a kedvenc folyó úgy jön elének,
Mint egy ezüstözött, régi emlék.

No meg bércék alján, erdők mélyén
És mindenütt, ahol virág terem,
Most már tudom, hiszem, úgy érzem,
Falun, városon; Magát kerestem.

De hát a nádasak bolygó fénye,
Halvány la fransz rózsák bús kertésze
Vagyok én már régi idő óta
S viragom: az Őszi Rózsa.

Az Őszi Rózsa hogy elhervadozott,
Hángom után elszállott a dalem;

Fájo emlékül ami megmaradt:
Szegen függ a szerte-szét törött lant.

(Szóltak velem, én meg is értettem,
De törött lantot nem pengethettem.)

Azt mondják, hogy megint tavasz van most,
Minden léányosan fehér virágos...
— Az illatotát hát mért nem érzem? —
A fehér orgonától kérdezem.

Dalokat hoz felém az esti szél,
Hull; hull a virágszirom és mesél...
— Szomorúan nézem lantomat,
Ha pengethetném rajta dalomat!

De úgy vagyok, mint az öreg cigány,
Kinek a hallása elveszett már —
Mely érzés van a játékában,
Am soká-hozza ki, amit akar.

Addig kesereg, míg rá nem szóznak:
— Ácsi! Legyen vége már a búnak! —
Mehajjja magát fájo mosollyal:
— Nem lehet húzni törött vonóval! —

(Csak húzni lehet törött vonóval!!)

Nem szövöm tovább én sem a mesét,
Haragszó is jelzi már az estét.
Megértő Társam a költsézetben,
Ne haragudjon, hogy felkerestem.

Fehér orgonával a kezemben,
Köszöntöm melegen, tisztelttel,
Álma, vagy a váljon valóra,
Nyíljon utjába sok piros rózsá!
(Az én virágom: az Őszi Rózsa.)

Poetikus, meleg leány lelke,
Találjon mindig megértésre,
És gondoljon néha-néha rám is
Ki megértem ismeretlenül is.

(Meg se találtam, el is vesztettem,
Sokszor van így, ugy-e, az életben?!...)

De sötét van; irni már nem látok.
Este van; csak egy csillag világos.
(Nem szatira? Ki-é ez volt, halott,
Én élek s az enyém lefutott?!...)

Pa! Csendes jó éjszakát! Álmodjon!
Meséljen! Daloljon! Kezét csókolom.

TRUBADOUR.

az a felfogás, hogy a háború végével a munkapiac állapotában igen nagy változás fog bekövetkezni. A muniógyártó üzemek munkája nagyon megcsökken, egyesek egészen megszűnik, s így fölös munkaerők kerülnek a piacra. Sokáig fog tartani, míg ezeket a hadiüzemeket át lehet formálni a békegazdaság cikkeinek a gyártására. Az anyagihiányt nem lehet máról-holnapra megszüntetni és az ipari termelés csak lassan indulhat a maga új irányjaiban.

Addig pedig itt lesznek az új munkaerők. Kétségtelen, hogy a személyi leszerelés megiehelősen lassan fog végbemenni. A miniszteriumok utján eszközölt összeírások eredménye mindössze kb. 60 ezerre teszi azoknak az ipari munkásoknak a számát, akiket mint legszükségesebb munkaerőket soron kívül fognak a hadsereg kötelékéből elbocsátani. A további leszerelés hadseregességként történik majd és így a munkások csapatai is csak fokozatosan, bizonyos, rövidebb-hosszabb időközökben térnek vissza polgári foglalkozásukhoz. De mégis csak több százezer ember fogja lassanként ellepni a munkahelyeket, sürgősen kínálva munkakeresletet. Akkor munkakereslet semmiesetre sem lehet az első időben, hogy ilyen nagy kinálat elhelyezésre találjon és így csak bizonyossággal állítható, hogy a leszerelés után igen nagy munkanélküliség következik be.

Nyári emlék.

Nyár volt, igen jól emlékszem,
Csendes, nyári délután

Nyár volt, mikor majd meghaltam
Egy szerelmes csók után!

Bár fejemre tél borult már
De szívemben szép tavasz
Oh, az a szép nyári este,
Életre vissza hát!

Csak tovább is vágytam, égtem
Egy szép szende lány után
Megtaláltam; fájdalom de,
Tél borult rám azután!

Akadott egy lány, kit szerettem
Mégis... mégis... elhagyott...
Nyár volt, igen jól emlékszem
Szívem mégis megfagyott!

KÉSY JÁNOS.

Hősök végzete.

Roatinnál elszántan nyitultak előre a csapataink. Az agyuk ércetorkából mint a hétéjú sarkanyok gyomrából, menydörgő zúgással omlott a gyilkos tűz. A csatater olyan volt, mint orkánban a pusztá, amelyen a homok tornyokká emelkedés s együt vágiat a viharral.

A tizenhetedik honvézred egyik százada rajonallá nyulva várta a rohamjelet. Egy kukorica szelén gyűttek össze a tiszték. A deli, szép fiatal százados, aki már az ellenség rohamát egyszer visszaverte, örömtől sugarzó arccal mondta:

No gyerekek, csak hogy mind együtt vagytok. É s boldogan ölelte meg a század tisztjeit. Örültek, hogy egyik se esett el közülük. A következő pillanatban neki is előre kellett nyomulnia. Intett a kardjával a tiszték a szakaszok elére állottak.

De alig tettek harminc lépést, a százados lábát golyó furta át és lerokadt. A főhadnagy ott termett, hogy bekötözze és hátravitesse. Amint kötözi, újabb golyó súvít, a százados mellére csap és a szívé járja át. A kapitány elettelelül hanyatlik le.

A főhadnagy a századhoz akar menni, amely jobbra kanyarodott, de most ő is lerogy. Egy golyó a combjába hatol.

A puskaropogás egyre távolodik.
Jancsi, Jancsi, hol vagy?! kiált a főhadnagy minden erejéből.

Egy hadnagy bajtársa meghallja. Odasiet. A nap már leáldozott. Félhomály veszi körül a véres csatateret.

Pajtás, ne hagyj itt! Kéri a főhadnagy.

A szalas, izmos hadnagy megismergetja a kapitány kihűlt, márványfehér homlokát, aztán atnyalábolja a főhadnagytól s vízi magával a segeihez. Az agyomafaj egyre halkul, mint a hadra szedett éressian horgóss. A tabori telkesz leterdül és jmit mond, a belborult ég pedig siesben záporral sraítja meg a húst.

H I R E K.

A királyné nevenapján, tegnap délután a czeledömöki apátsági plébánia templomában ünnepélyes istentisztelet volt, melyen a munkatársak tanácskozásánál, kiül megjelentek a helyi tisztviselők képviselői is.

Személyi hír. Tamásy Béla altábornagy, a prézeműsi hős altábornagynak Tamásy Árpádnak testvérbátyja, a gyengekedő Hollós Rupert apát látogatására hétfőn délután Esztergomból szarvaskába érkezett. Az illusztris vendég, aki apátunkhoz az igazi barátság legmélyebb szálai fűznek, kedden délután utazott vissza Esztergomba.

Esküvő. Vada Károly kemenesmihályi földbirtokos holnapután, kedden fogja tartani esküvőjét. Toth Juliska urleánnyal Alsógörzönben.

Örök igazság.

Egyformán: születünk,
Egyformán: meghalunk,
Egyenlő sorban hát
Mind egyenlők vagyunk!

K. B.

Uj apát. A király Boda János dr. szombathelyi kanonoknak és egyházmegyei főtanfelügyelőnek a boldogságos Szűzről nevezett egresi címzetes apátságot adományozta. Az új apát 1871-ben született a sopronmegyei Csepreg községben; 1902-ig Királyfalván és Pinkafőn segédlelkészkedett, 1902-ben lett szentszéki jegyző, 1907-ben püspöki titkár, 1910-ben egyházm. irodavezető, 1913-ban egyházm. főtanfelügyelő, majd kanonok lett. A kitüntető kinevezés egyházmegyeszerte igaz örömet keltett.

Tiszti értekezlet. Dukai Takách Márton főszolgabíró a juras jegyzőt és bírót ma délelőttre a czeledömöki varo-házhoz értekezletre hívta össze. Az értekezlet tárgya a jövő heten kezdődő aláírásváltás körüli teendő megbeszélése.

Uj királyi kamarás. Hűfelseje budakeszi Weöres János dr. II. huszárezredbeli tart. hadnagynak, csongói földbirtokosnak, a csász. és kir. kamarási méltóságot adományozta.

Büzaszentelés. C-törtörtökön, Sz. Márk napján volt a szokásos büzaszentelés a kath. egyházbán. Czeledömökön a fel 7 órai szent mise után volt a körmenet, melyen az iskolás gyermekeken kívül a hívek is nagy számban vettek részt.

Áthelyezett járásbíró. Az igazságügyi miniszter Halmi Bódog sárvári kir. járásbíró saját kérésére Budapestre helyezte át. Halmi kinek közleményeit és tárcáit lapunkban is többször olvashattuk, nemcsak jeles író volt de a társadalmi élet mozgalmáiban is, alaposan kivette részét rejevel egyetemben, s így érthető a sárváriak sajnálkozása Halmiék távozására felel.

Kinevezés. A megyei püspök, gróf. Mikes János, a nagy évben sz. Terezt helyben rom. kath. polg. tanyskola igazgatójának dr. Kúhár Főris Czeledömök községi etben álló, ágilis ifjú plébánosnak nevezte ki, mihez a rend főapátja is megadta hozzájárulását. A kinevezés felett őszinte és osztatlan örömrünk. Szívvel gratulálunk!

Iskolalátogatás. B. ros Radófi, a győri ipari szakiskola igazgatója, iparoktatási szakfelügyelő, tegnap meglátogatta a czeledömöki ipariskolát. A sok rendkívül zavar dacára az élet eredménnyel meg volt elégedve s ezt szóval is kifejezte.

A nikkelt 10 filléreseket, melyeknek bevonási határideje apr. 30. volt, a pénzügyminiszter legutóbb kiadott rendelete értelmében további intézkedésig fizetéseknel és váltásoknál azután is teljes névértékben el kell fogadni.

STERNBERG
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 60, saját palota.

BESZÉLŐGÉPEI
a legjobbak!

Tölcseres kiténk hangu, legújabb rendszerű K 150—
Ujtálmányu tölcser nélküli
Etolon beszélogép becsukható tetővel a legökéletesebb K 300—
Rendelesnél a pénz előre beküldendő.

MESZET

Tetőcserepet

ajánl azonnali
szállításra,
vaggontételekben
Bergstein Pál
Köszén, faszén és építkezési
anyag nagykereskedő
SZOMBATHELY.

Kemenesaljai Közg. Hitelbank

Részvényrészlet Czelldőmők.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.
Első Magyar Általános Biztosító Társaság
kerületi főgnyöksége.

Betéteket elfogadunk: betétkönyvre és folyó-
számlára.

Kölcsönöket nyújtunk: értékpapirokra.
Folyószámlát nyitunk megfelelő biztosítékre
Váltókat leszámítolunk előnyös kamattal
mellett.

Értékpapirokat és külföldi pénzeket veszünk
és eladunk.

Jelzálog-kölcsönöket folyósítunk.
Pénzbeszedéseket és kifizetéseket eszközünk.
Beváltunk-szelvényeket, kisorolt értékpapirokat.
Sorsjegyek: biztosítást, arfolyam-vesztés
ellen elfogadjuk.

Osztály sorsjegyeket eladunk.
Megörzés vegett átveszünk mindenmemi
értékeket.

Óvadék-célokra értékpapirokat biztosíték mel-
lett kölcsönzünk.

Elfogadunk: tüz, élet és jeg biztosításokat az
Első Magy. Ált. Bizt. társaság részére.

Gazdasági cikkek beszereset jutanyosan
eszközöljük.

A Banküzlet körébe tartozó mindenmemi
megbizast elfogadunk.

Intezetünk fehéleében működő önsegélyző
Hitel-Szövetkezet: kényelmes heti vissza-
fizetésre jutanyos kölcsönöket nyújt.

A szombathelyi kir. törvényszék

585
1918 / 2. szám

Hirdetmény.

A szombathelyi kir. törvényszék
felhívja mindazokat, akik a Nagy Jó-
zsef czelldőmők kir. közejgyzőnek
óvadéka két a szombathelyi m. kir.
adóhivatal által 1903. év augusztus
hó 18-án a (közjegyző) birói letétnapló
10/1903 tételszáma alatt bevételzett
és a 12607/1903. számú végzéssel
óvadékal biróilag elfogadott 4 drb.
640473, 640474, 525273, 048427
számú egyenként 1000 korona névérté-
kű 4 % al kamatozó magyar korona-
járadék kölcsönkötvényekre az 1886.
évi VII. t. c. 40 §-a értelmében kártér-
ítés vagy bírság címén törvényes zá-
logjoggal bírnak, hogy követeléseiket
a hirdetménynek a hivatalos lapban har-
madszori közzétételétől számított három
hónap alatt jelentsék be, mert különben
az értékpapírok a közjegyzői kamarának
és a kir. ügyésznek meghallgatása után
dr. Gombos Lajos orvos czeledí lakos-
nak mint tulajdonosnak fognak kiadatni.
Szombathely, 1918. április hó 3-án.

Dr. Valkó Miklós s. k.

kir. törvényszéki biró

A kiadvány hitellél:

Gulyás

segédhiv. tisztv.

1 drb. hosszú hajós

keveset használt

Singer varrógép

azonnal eladó.

Cím szerkesztőségünkben megtudható.

Eladó házak

Czelldőmőkön:

A vasutatt szemben egy 2 lakásból
álló ház azonnal eladó.

Egy lakóház tágas udvarral, kerttel
és gazdasági épületekkel együtt eladó.
Ugyanott eladó még 2 fél fedeles hintó,
1 Esterházy-kocsi, 2 ló és két pár
lőszerszám.

Egy lakóház két lakással, szép
kerttel eladó.

Egy két lakásból álló lakóház, mely-
ben 4 szoba van, a város belterületén,
eladó.

Az Ujtelepen újonnan épült lakóház
3 szobával eladó.

A vasuti állomás közelében egy 4
lakásból álló sarokház mellékhelyiségek-
kel együtt eladó.

Fenti házakra bővebb értesítés
nyerhető lapunk szerkesztőségében.

Modern fényképezet

Halmos Miklós fényképész

fényírdáját

Czelldőmőkön a Schütz asz-
talos házában megnyitotta.

Modern gépekkel felszerelt fény-
írdája a legelőhűbb képeket szállítja.

Kivánatra lakásban és szabadban
is eszközei felvételeket.

A kemenesmagasi-i ág. h. ev. egyházközség a tulajdonát képező
ZSIRAY LAJOS-féle vendéglőt
folyó évi június hó 2-án délután 3 órakor a kisiskolában nyilvános árverésen a legtöbbet
ígérőnek örök áron eladja. Bővebb felvilágosítással szolgál a lelkeszi hivatal

Szabó István

ev. lelkesz.

BIRTOK

mely 57 hold szántóföld, 20 hold rét és
kb. 3 hold belsőség, ház, gazd. épületekből
áll, eladó. Vevők Schönfeld Miksa ke-
meneshögyészi lakoshoz forduljanak.